

неправомірно, оскільки він вже набув широкого поширення через механізм оренди земель сільськогосподарського призначення. І немає підстав вважати, що цей механізм є неефективним. Нині абсолютна більшість земель сільськогосподарського використання використовується ефективно. Тому слід вести мову про розвиток усіх складових цього ринку, зокрема щодо можливості власників земельних ділянок сільськогосподарського призначення реалізовувати свої права на розпорядження ними на користь інших громадян. Для інвесторів важливо, щоб суб'єкти господарювання мали право тривалого володіння і користування землею, яке в орендних відносинах повністю забезпечується. А громадяни України, окрім того, матимуть право розпорядження земельними ділянками. У разі купівлі-продажу земельних ділянок, які зазвичай мають значну цінність, інвестиційні ресурси громадян будуть відволікатися на придбання житла, ліків, послуг та інших споживчих потреб колишніх землевласників або членів їх родин. В умовах кризи в державі, масового збіднення сільського населення та недостатнього рівня захисту їх прав слід не створювати умови для інвестицій іноземних і національних компаній у "захоплення земель". Ці вкладення капіталу теж відволікаються з реального агросектору і не є чинниками розвитку сільського господарства. Введення операцій з відчуження земельних ділянок не призведе до значної активізації інвестиційної діяльності в сільському господарстві, основні чинники якої інші, хоча буде мати позитивні наслідки в економіці та соціумі, оскільки прискориться рух економічної вартості. Нині важливим чинником інвестування виробництва продукції сільського господарства є високий рівень його інвестиційної привабливості.

Леся Кондрюк, Сидорак Надія

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець – Подільський

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АГРАРНИХ ФОРМУВАННЯХ УКРАЇНИ

Незважаючи на значні досягнення у питаннях термінології єдиної думки у визначенні поняття «основні засоби» не досягнуто.

Провівши аналіз наукової літератури, можна сказати, що більшість під «основними засобами» розуміють матеріальні активи підприємства. Багато авторів зазначають, що вони є засобами праці які використовуються у виробництві протягом тривалого часу.

Поширеною є думка, що основні засоби – це матеріальні активи, що використовуються лише у виробничому процесі, одже більш ні на що вони впливу не мають, оскільки основні засоби використовуються підприємством у всій його господарській діяльності. Усі джерела вказують на те, що основні засоби мають використовуватися тривалий час. В податковому законодавстві основні засоби мають вартісну межу, що становить 6000 грн., [1] а в бухгалтерському обліку вартісну межу підприємство встановлює власноруч і зазначає її в обліковій політиці підприємства.

На нашу думку найкраще для потреб бухгалтерського обліку підходить визначення основних засобів подане в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: «Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних або соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)» [2] .

Єдиної думки не досягнуто у визначенні поняття «залишкова вартість». Відповідно до п. 14.1.9 Податкового кодексу затвердженого Законом України № 2755-VI від 02.12.2010 року подається визначення залишкової вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів як: «сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації» [1].

Однак, в податковому кодексі ми бачимо поняття розрахованої, а не накопиченої амортизації. Розрахована амортизація включає в себе лише суму амортизації, яку ми маємо списати за певний період часу одноразово. А накопичена амортизація включає в себе багаторазово списану амортизацію протягом певного періоду з властивістю накопичуватися.

Тому, ми вважаємо за доцільне внести корективи у визначення «залишкова вартість» у Податковий кодекс України і записати наступним чином: «сума залишкової вартості таких засобів та активів, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою накопиченої амортизації, яка розрахована відповідно до положень розділу III цього Кодексу».

Деякі автори вважають що «залишкова вартість» є вартістю, за якою вона відображається у валюті балансу підприємства. Ковальчук І. В. вважає, що «залишкова вартість» - це вартість основних засобів з урахуванням ступеня їх спрацювання на певний момент часу [3]. Однак, «залишкова вартість» в балансі не завжди відповідає вартості необоротних активів, яку готові заплатити на ринку. Необоротні активи можуть зношуватися швидше, або навпаки зберігати свої характеристики, тому зростає значення обліку переоцінки основних засобів у залежності від ефективності їх використання.

В великих агрохолдингах у відділах логістики визначають відношення часу роботи тракторів до загальної кількості годин у добі, крім того порівнюється виробіток в гектарах.

Наприкладі трактора ХТЗ – 17021 який працював 16 годин, з яких передбачено на транспортні цілі (заправка, заміна персоналу) передбачено 3 год.

Коефіцієнт добової завантаженості техніки вважаємо доцільним визначити за формулою 1:

$$ДЗТ = \frac{\text{фактично відпрацьовані години}}{(\text{кількість годин у добі}) - (\text{технологічні години})} = \frac{16}{24-3} = \frac{16}{21} = 0,76., \text{ або } 76\% . \quad (1)$$

В великих агрохолдингах вже сьогодні впроваджені системи логістики, яка дозволить контролювати якість виробничих процесів за допомогою GPS навігатора.

Найбільш ефективне застосування GPS і GIS-технологій можливе лише за умови тісної співпраці з системою постійного дистанційного контролю посівів на полях. Ця схема передбачає задіяти меншу кількість працівників в організації обліку робіт на полях і підтримку комунікації між окремими кластерами агропідприємств. Система контролю вегетації виконує постійний оперативний моніторинг полів агрокомпанії незалежно від того, на якій відстані один від одного вони знаходяться, і які культури на них посіяні. У разі виникнення аномального для кожного з посівів «плями» відповідна посадова особа отримує повідомлення, на підставі якого агрономи приймають рішення про внесення добрив, проведення поливу або інших заходів. Слід відразу зауважити, що інші способи обліку посівів (об'їзд на легковій машині, установка спеціальної техніки спостереження на дільницях, відбір зразків для лабораторного аналізу тощо) є набагато менш інформативним і вимагає великих витрат часу і коштів. Крім того, кожне подібне спостереження складніше організувати і провести, ніж просто завантажити з будь-якого комп'ютера з доступом до Інтернету необхідні поточні дані, їх історію та їх автоматичну інтерпретацію.

Новітні технічні можливості потребують оновлення підходів щодо організації фінансового та управлінського обліку в усіх агроформуваннях. Одним із найбільш ефективних засобів покращення контролінгу виступає застосування GPS і GIS-технологій. Це є предметом подальших досліджень.

Література

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>;

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджений Міністерством фінансів України № 92 від 27.04.2000р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>;

3. Ковальчук, І. В. Економіка підприємства: навч. посібник / І. В. Ковальчук. – К. :